بسم الله الرحمن الرحيم

ފެމިލީ ކޯޓު

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 764/Fm-C/2023

ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު

މައްސަލަ އައިގޮތް: ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް

ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް)، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް / މާލެ

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

1. (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި)
2. (ކުއްޖާގެ ބާފަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:

21 ޝައްވާލް 1444

11 މެއި 2023

ނިމުނު ތާރީޚު:

28 ޝައްވާލް 1444

18 މެއި 2023

01. ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އަށް ޝަރުޢީ ކައިވެނިން ބޭރުން (ތާރީޚް) ގައި ލިބިފައިވާ ދަރިފުޅު (ކުއްޖާގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އަކީ، އެކުއްޖާ ހުރި މާހައުލުން ވަކިކޮށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސްއިން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތުގެ މާމަ ކަމުގައިވާ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ކުއްޖެއްކަމަށް ބުނެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ.

02. ކޯޓް ހިއްސާކުރައްވާ ޗައިލްޑްކެއަރވޯޑުން ދައުލަތުން ފާހަގަކުރާ ކަންކަން:

2.1 މިމައްސަލައިގެ ދައުވާ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، (ތާރީޚް) ގައި ދުވަސްނުފުރާ އިމަރޖެންސީ ސިޒޭރިއަން ހެދުމަކުން ކުއްޖާ ވިހެއިއިރު ކުއްޖާގެ ހަށިގަނޑުން ވިތްޑްރޯލް އަލާމާތްތައް ހުރިކަމަށް އިނދިރާ ގާނދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލުން ސީ.އެމް.ޕީ.އެސް އަށް މައުލޫމާތު ދީފައިވާކަމާއި، މިކަމާއި ގުޅިގެން ސީ.އެމް.ޕީ.އެސް އިން ތަޙުޤީޤުކުރައްވާ "އިނިޝިއަލް ސްކްރީނިންގ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، ކުއްޖާ ވިހޭފައިވަނީ 33 (ތިރީސް ތިނެއް) ހަފްތާއާއި 6 (ހައެއް) ދުވަހުގައި ދުވަސްނުފުރާ ކަމާއި، މިއީ ކުއްޖާގެ މަންމަ ބަލިވެއިން 7 (ހަތެއް) ވަނަ ފަހަރު ކަމާއި، އަދި މީގެކުރިން ބަލިވެއިން 6 (ހައެއް) ފަހަރުގައި ކުއްޖާ ބެއިގެން ގޮސްފައި ނުވަތަ އެބޯޓް ކުރުވާފައިވާކަމަށް އިނދިރާ ގާނދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލްގެ ނިއޯނޭޓަލް އިންޓެންސިވް ކެއަރ ޔުނިޓުން މައުލޫމާތު ދީފައިވާކަމާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސީ.އެމް.ޕީ.އެސް އިން ކުއްޖާގެ މަންމައާ ދެކެވުނު ވާހަކަތަކުން، ކުއްޖާގެ މަންމަ މާބަނޑު ދުވަސްވަރު މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރައްވާފައިވާކަމާއި، ވިހެއުމުގެ އެއްދުވަސް ކުރިން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރައްވާފައިވާކަމާއި، އަދި ކުއްޖާގެ މަންމަ މިހާރު ހުރި ހާލަތުން ކުއްޖާގެ ޒިންމާތަކާ ހަވާލުވެވޭނެކަމަށް ފާހަގަނުކުރެވޭކަމާއި، ކުއްޖާގެ މާމަ ހުރީ ކުއްޖާގެ ޒިންމާތަކާއި ހަވާލުވުމަށް ތައްޔާރަށް ކަމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ މައުލޫމާތު ދީފައިވާކަމަށް ދައުވާ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

2.2 އިސްވެ ދަންނަވާފައިވާ ކަންކަމާއި ގުޅިގެން ސީ.އެމް.ޕީ.އެސް އިން މައުލޫމާތު ސާފުކުރައްވައިރު، ކުއްޖާގެ މަންމަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބޭނުންކުރާ ކަމުގެ މައްސަލަތައް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ކުރީގެ ދަރިކޮޅުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމާއި،

އުޅެންކަމުން، ކުއްޖާ މިވަގުތު ދިރިއުޅެމުންދާ ތަނުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަކީ ކުއްޖާއަށް ގެއްލުންތަކެއް ދިމާނުވާކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތީއާއި، ކުއްޖާގެ އަނބުރައި ޖިންސާބެހޭ ހަވާލުވުން ކުއްޖާގެ މަމަ ހުރިކަމަށް މައްދާތައް ދިފާޢުވާތީއާއި، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުއްޖާއަށް ބޭނުންވާ ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 02 ޖޫން 2023 ގައި އެކުއްޖާ ވަކި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޖާގެ މާމަ ކުރެއްވިއަމާ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) އާ ހަވާލުކުރެވިފައި ކަމަށް "ޢާއިލާގެ ސަލާމަތުކަމަށް" މިދިޔުމުގައި ބަލަހައްޓަވާކަމާއި، މިކަންކަން މިހެން ހުރުމުން، ދައުލަތުން އެދުނީ ކުއްޖާއަށް އުފަންވި ހުރި މާމައާއެކު ވަކިކޮށް ކުއްޖާގެ މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަލައިގަންނަވާފަދަ ކުއްޖާގެ ބަލަހައްޓައިދިނުމަށް، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ފަދަ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން ކަމުގައި ދަޢުވާ ކުރައްވައި ވެއެވެ.

2.3 މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ (ނަންބަރު) އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓް ބަލާއިރު، (ކުއްޖާގެ ނަން) އުފަންވެފައިވަނީ (ތާރީޚު) ގައި ކަމާއި، އޭނާގެ މަންމައަކީ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އޭނާގެ ބައްޕަގެ މައުލޫމާތު ލިޔުމަށް ހުސްކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކުއްޖާގެ ބައްޕައާބެހޭ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ލިޔެވިފައިނުވާކަމެވެ.

2.4 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފާއިތުވި 10 (ދިހައެއް) އަހަރުގެ ކުށުގެ ރެކޯޑް ބަލާއިރު، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން އެތަކެއް ގެންގުޅުއްވާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ވެސް މައްސަލަތަކާއި ދިމާއި ފުލުހުންގެ ހުކުމްތަކެއް ހުށަހެޅި ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާކަމާއި، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ އެކިއެކި ބައެއް ކުށުގެ ޝަރީޢަތް ހުރިކަން އެނގެއެވެ.

2.5 މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު، 18 އޮގަސްޓް 2023 ވަނަ ދުވަހު މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްއިން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ "އިނިޝިއަލް ސޭފްޓީ ރިޕޯޓިންގެ އެސެސްމަންޓް ފޯމް" ނަން ބަލާއިރު، (މި ރިޕޯޓު ސިއްރު ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ރިޕޯޓެއް ކަމަށްވާތީ މި ޙުކުމުގައި އަނިކުރެވިފައި)

2.6 މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު، 02 ޖޫން 2023 ވަނަ ދުވަހު މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްއިން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ "ޢާއިލާގެ ސަލާމަތުކަމަށް" ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައާގުޅޭ ކުދިން ވާރުހަކާއި މަސްތުވާކަމުގެ މައްސަލަތަކުގެ ބޭނުމުގައި ގުޅިގެން، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) ކުއްޖާއަށް އަޅާލުމުގައި

ދުވަސްވަރު މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އަދި އެންމެފަހުން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރި ވިޔަފާރީގެ އެއްދުވަސް ކުރިން ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައިވާކަމަށާއި، މީގެ އިތުރުން އިންޑިއާ ގޮސްދީ ދެފިރިއަށް ޓްރެވަލްބޭން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވާކަމުގައި (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) މީގެ ކުރިންވެސް 6 ފަހަރަށް ބަލިވެއިން ކަމަށާއި، އެއިން ކޮންމެ ފަހަރަކުވެސް ކުއްޖާ ބަލިވެގެން ގޮސްފައި ނުވަތަ އެބޯޓް ކޮށްފައިވާކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އަދި 30 އޮގަސްޓް 2023 ވަނަ ދުވަހު ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހެދުމުގައި ތިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރު، ކުއްޖާގެ ހަރަކާތެއްގައި ބެންޒޯޑައިޒެޕީން އަދި އޮޕިއޮއިޑްސްގެ އަސަރު ހުރިކަމަށާއި، އަދި މި ބާވަތުގެ މަސްތުވާތަކެތިކަމަށް ކުއްޖާގެ ޗައިލްޑްޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް ފޯރުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ހިޟާނާގެ ދަށުގައި ކުއްޖާ ބެހެއްޓުމަކީ މިވަގުތު ކުއްޖާއަށް އެންމެ ރައްކާތެރި އަދި ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ނޫންކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ކުއްޖާގެ އާއިލާގެ ތެރެއިން ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ފަރާތެއް ހޯދުމަށް ކުރިއަށް މަސައްކަތްކުރަމުން، ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތުން މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) ކުއްޖާއާ ހަވާލުވުން ބޭނުންކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައިވާކަމަށާއި، އެގޮތުގެ މަތީން (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)އާ ކުއްޖާ ހަވާލުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް އެދިއުޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

2.7 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުން އެއްބަސްވުމަށް ބަލާއިރު، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްއާއި (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)އާ ދެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، 04 މޭ 2023 ގައި ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުން (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) އާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

03. މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބަސް:

3.1 ކުޑަކުދިންގެ ހައްޤުތަށް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި "މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުމުގައި ނުވަތަ މިޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ސުޕަވިޜަން އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުމުގައި، ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންނަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެއިން އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުއްވީ ހިނދެއްގައި އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤުވެސް ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މިމައްސަލާގައި ޝަރީޢަތުން ގޮވާލައި ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން ކުއްޖާގެ މަންމަ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން)އާއި ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތު މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ގެ ބަސް ހޯދިފައިވާނެއެވެ.

ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު | ފޯން: 3325502، | އީމެއިލް: info@familycourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.familycourt.gov.mv

3.2 ކުއްޖާގެ މަންމަ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) ސަވީރިއަމަރ ދިރިއުޅުއްވާ ބަޔާނުގައި، (ކުއްޖާގެ ނަން) އާއި (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) ސަލާމަތީ ކައިވެންޏެއް ކުރުމުގެ ނެތި ދިވެހިރާއްޖޭ ތަރިކައިގެ ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ތަރުބިޔަތުކޮށް އަމިއްލައިން ގެނެސް ތަރުބިޔަތު ބެލުން (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ މަންމައާ ހަވާލުކުރުމާ ގުޅޭ ޝަރުޢީ އިޖުރާއަތުގެ ނިމުނުކަމަށާއި، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަހުގައި ތަރުބިޔަތުގެ ފުރަގަސްކުރުމާ ކަނޑައަޅައިދޭ ކަމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާކަމަށް (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) ބަޔާންކުރައްވައެވެ.

3.3 ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަދައިން މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) ސަވީރިއަމަރ ދިރިއުޅުއްވާ ބަޔާންކުރައްވައި، (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ވެސް އެދެނީ ތަރުބިޔަތު ހުރަހަކާއިވާ ގޮތަށް ތަރުބިޔަތު ބެލުން (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) އާ ހަވާލުކޮށް ރައްކާތެރިކަމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން ކަމަށާއި، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަހުގައި ތަރުބިޔަތުގެ ފުރަގަސްކުރުމާ ކަނޑައަޅައިދޭ ކަމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާކަމަށާއި، (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)އަށް ތަރުބިޔަތު ބެލުމުގެ ހާސިލުކުރުމަށް ހުރި މިންވަރު ކަމަށާއި، ތަރުބިޔަތު ރައްކާތެރި މާހައުލެއްގައި ގެންގުޅެނިވީކަމަށާއި، ތަރުބިޔަތު ބެލުމުގައި އަޑިއަށްދާން މިހުން (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ގެ ޙާލަތުގައި ވެސް އެބަހީ ކަމަށް (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) ބަޔާންކުރައްވައެވެ.

04. ކުޑަކުދިންނަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ގާނޫނީ ބިނާ:

4.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "އާއިލާގެ ފަރާތުންނާއި ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުންނާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ޚާއްޞަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެން ކުޑަކުދިންނާއި ޒުވާނުންނަށް ފަރުވާތެރިކަމާ ކުޑަކުދިންނަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤުތަކެވެ. އަދި ކުޑަކުދިންނާއި ޒުވާނުންނަށް ފަރުވާތެރިކަމާ ކުޑަކުދިންނަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ހާނިއްކައެއް، ޖިންސީ ގޯނާއެއް، އަނިޔާކޮށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ބޭއިންސާފުން އިސްތިސްލާމް، އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ބޭނުންހިފުމާއި ހުރިހާ ގޮތްތަކެއްގެ ގޯނާކުރުމުން ރައްކާތެރިކަން ލިބިދިނުން ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ" މިހެންނެވެ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

4.2 ގާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނު) ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، "ކުއްޖާ ހެދިބޮޑުވުމަށް ބޭނުންވާ ރައްކާތެރިކަމާއި އަޅާލުން، ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިން ފަރާތުންނާއި ކުއްޖާގެ އާއިލާގެ ފަރާތުންނާއި ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުންނާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ލިބިދޭން ޖެހޭނެ ކުއްޖާގެ ޙައްޤެއް ލިބިގެންވާ ޙައްޤެކެވެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި، "ކުއްޖާ ހެދިބޮޑުވުމަށް ބޭނުންވާ ރައްކާތެރިކަމާއި އަޅާލުން ލިބިދިނުމުގައި އެންމެ އިސް ޒިންމާއެއް އަދާކުރަނީ އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ކުއްޖާގެ

ބެލެނިވެރިންގެ ފަރާތުން އެރައްކާތެރިކަން ދިނުން ހުއްޓުނު ހާލަތުގައި ފުރާވަރުވުމަށް ރައްކާތެރިކަމާއި، ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިންގެ ވާޖިބުތަކުގެ ދަށުން، ދަރިކޮޅުން ސިފަ ފުރާވަރުވުމަށް ރައްކާތެރިކަން ފުރާވަރުވުމާ ދަރިކޮޅުގެ ވާޖިބު" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި، "ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް ބަލައި ޖާއިޒުގެ މާނައިން ވަކިވެގެން ނުވާ އެއްބަޔަކު ދާއިމީ ސިފައެއްގައި ވަޒީފާއާ ކުއްޖާކަން، ހުރިހާ ރައްކާތެރިކަމާއި އާރާމުކަން ދަރިކޮޅުން ފުރާވަރުވުމަށް" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

4.3 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ އިސްލާމް ދީނުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުޑަކުދިންނަށް ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައި މިހުރި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުން، ކުޑަކުދިންނަށް ވިސްނުންދޭ ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ވިސްނުންތައް ކަނޑައަޅައި، މައިންބަފައިންނާއި ބެލެނިވެރިންގެ ފަރާތުން ވިޔަނުދޭ ރައްކާތެރިކަން ވިޔަނުދީ ހާލަތުގައިވާ ކުދިން ހިމާޔަތްކޮށް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޒިންމާއަކީ ދައުލަތުގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށެވެ.

05. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އުމުރަކީ ކޮބާ؟

5.1 ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، "މި ޤާނޫނުގެ ސަބަބުން ބާބުގެ ދަށުން ކުއްޖެއް އެންމެ ފުރިހަމަ ފުރާވަރުވުމަށް ސަރަޙައްދުން ނުވަތަ މާލިއްޔަތު ފޯރުކޮށްދިނުން ސަރަޙައްދުން ހިންގާ ތަރުބިއްޔަތުގައި، އެ ތަރުބިއްޔަތު ނިސްބަތްވާ ކުޑަކުއްޖަކީ އަހަރުމެއް ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، ނުވަތަ އެކުއްޖަކީ އެވަގުތު ދިރިއުޅުމުންދާ ނުވަތަ އެވަގުތު ހުރިތަނުގައި އެކުއްޖާ ބަލައިބެހެއްޓޭނަމަ، އެފަދަ ހާލަތަކަށް ކުރިމަތިވުމުގެ އިންތިޒާމު އެއް ކުއްޖެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެކުއްޖާގެ ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ވަގުތުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިއްސަލަ ބޮޑު އޮފިސަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން އެމާއްދާގެ (1)ވަނަ ނަންބަރުގައި "ކުއްޖާ ހުރި މާހައުލުން ކުއްޖާ ވަކިކޮށް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުން" އަދި (2)ވަނަ ނަންބަރުގައި "ކުއްޖާ ބެލެނިވެރިޔާގެ

ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު | ފޯން: 3325502، | އީމެއިލް: info@familycourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.familycourt.gov.mv

ވަގުތީގޮތުން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން" ހިމެނޭއިރު، އެޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، "މިމާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ވަގުތުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ކޯޓުން ކުއްޖެއްގެ މަޞްލަޙަތަށް ނިސްބަތްވާނީ، ބާރަކަށް ބިނާކޮށް، ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރުމަށް އެންމެ އިސްކަން ދޭންޖެހޭނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

5.2 ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، "މިޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުއްޖަކު ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމާއެކު، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އަދި ލަސްވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުއްޖާއާމެދު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭގޮތް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެމާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު، އެމާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމެއް ލިބުމާއެކު، މައްސަލައިގައި ހިނގާ އެންމެހައި ހަރަކާތްތަކާއި، ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް އިސްކަންދީގެން ގޮތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަމުން، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ނުވަތަ ސުޕަވިޝަން އަމުރެއް ކޯޓަށް ނެރުއްވިދާނެކަމަށް އެޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

5.3 ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، "ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވަގުތީގޮތުން އެހެން ފަރާތަކާ ބެލުން ހަވާލުކުރައްވާ ކުއްޖަކު، އެކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނާ ނުވަތަ ބެލެނިވެރިއާ އަނބުރާ ހަވާލުކުރެވެންދެން ނުވަތަ އެކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ދާއިމީ އެހެން ގޮތެއް ހަމަޖެހެންދެން، އެކުއްޖާ ވަގުތީގޮތުން ބެލުން ހަވާލުކުރައްވާ ފަރާތުގެ ރިޢާޔަތުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުން، ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރެކެވެ" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި، "ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެންވާނީ، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާ، އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެކުއްޖާ ދިރިއުޅުނު ތަނުގައި އެކުއްޖާ ބަހައްޓައިފިނަމަ، އެކުއްޖާއަށް އިތުރަށް ގެއްލުން ލިބިދާނެކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތުގައި" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

06. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ނެރެންޖެހޭނީ ޙާލަތު ކޮބައިކަން ވަޒަންކުރުން:

6.1 ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގައި އަލިއަޅުވާލައި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުދިންގެ ބާވަތްތައް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާއިރު، މި ބާވަތްތަކުގެ ތެރޭގައި، އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިނުވާ ގޮތަށް އަޅާނުލާ ދޫކޮށްލެވިފައިވާ ކުދިންނާއި، ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ނުވަތަ ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މައްޗަށް އިހުމާލުވާ ބެލެނިވެރިންނާ ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިންނާއި، ބެލެނިވެރިންގެ ޖަރީމާތަކުން ނަފްސާނީ ނުވަތަ ޖިސްމާނީ

ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު | ފޯނު: 3325502، | އީމެއިލް: info@familycourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.familycourt.gov.mv

އަނިޔާ ލިބުމުންދާ ކުދިންނާއި، މަސްލަޙަތާ އެއްގޮތަށް ދެމަފިރިޔާއާ އެކަމަށް ފަރުވާ ހާލަތު ގޮތެއް ނެތިފައިވާ ކުދިންނާއި، އެކުލަވާލުމުގެ ހިސާބުން ބަލާއިރު ޝަރީޢަތަށް ފެނިފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ ޙާލަތެއްގެ ޝަރީޢަތަށް ފެނޭ މާހައުލެއްގައި ދިރިއުޅުމުންދާ ކުދިންނާއި، ކުއްޖާގެ ޙިޟާނަތު ނަފްސާނީ ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ދުޅަހެޔޮކަމަށް ގެއްލުންވާފަދަ ކުދިންމިސްކީނުން މާހައުލެއްގައި ދިރިއުޅުމުންދާ ނުވަތަ މާހައުލުގައި ތަރުބިއްޔަތުކުރުމަށް ބާރުވެރިކަން ނުވަތަ ބާރުވެރިކަމުގެ ވީއްޔާ އުސޫލުތަކުގެ ސަބަބުން ނަފްސާނީ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ޖިންސީ ގޮތުން ގެއްލުންވެފައިވާ ކުދިން ހިމެނެއެވެ.

6.2 (ކުއްޖާގެ ނަން) އުފަންވީއިރު ކުއްޖާގެ ހަނިހަރުގެން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ އަސާސް ފުރިހަމަވާކަމާއި، ކުއްޖާއަށް މާބަނޑު ދުވަސްވަރު މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލަހައްޓަމުން ކުއްޖާގެ މަންމަގެ އެއްބަސްވުމާއިވާކަމާއި، ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ކުރީގެ ދަރިއެއް ހިރާސް މިހާރުވެސް ތިބިއިރު ގެގެން ހުރިހާ ހަލާކުވުން ވިޔަވެއްޖެނަމަކަން އިންސާނީ، މިކުއްޖާއާ ކުރެކުރިއްޖެގެ ދައުރު ދަޢުވާ ކުރިމަތިލުމުގެ ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިން އަދާކުރުމަށް ދަޢުވާކުރުމަށް ބަންނަވާ ކުއްޖެއްކަމަށް އިންޒާރާއި، ދައުލަތުން އެދިވަޑައިގަންނަ ފަރާތްތަކުން މި އަހުލު ނަފްޤާއިވެފު ދިއުމަށްސަލާ ހުށަހެޅުމުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަ ބޭނުންވާނޭއާއި، ކުއްޖާއާ ހަވާލުވެ، ކުއްޖާ ދައުލަތަށް މާލީއެހީގައި ގެންގުޅުމަށް ހުރިކަމުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތް މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) ބެންފަޅުވުމަށް، ކުރެވިދާނެ ދަރުމަވަންތަ ދައުލަތާއިދުގެ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ދިމާލަށް އަދި ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) (މޮޑިޓް)ގައި ވިސާހުއްވާ ދަރިފުޅު ދަރިފުޅު (ކުއްޖާގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އަށް ދައުލަތުގެ ފެކަލްޓީތަކުން ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތް މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކުއްޖާ ބެހެއްޓުމަށް ކުއްޖާގެ މަސްލަޙަތުގައި މިވަގުތު އެންމެ ރަނގަޅުގޮތެކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިގެންދެއެވެ.

بسم الله الرحمن الرحيم

Family Court
Male',
Maldives

ފެމިލީ ކޯޓު
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:B5/2023/17

ހަވާލުކުރުމުގެ ޤަޟިއްޔާ

- ފަސިލްއާ ނަންބަރު: 764/Fm-C/2023
- ޤަޟިއްޔާ އުފުލި ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް)
- ޤަޟިއްޔާ ޢަލައިހިވާ ފަރާތް: 01. (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)

  02. (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)

  03. ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް)
- ކުއްޖާގެ މަޢުލޫމާތު: (ކުއްޖާގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 10.05.2023
- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 11.05.2023
- ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ތާރީޚު: 18.05.2023 ގަޑި: 13:30
- ޤަޟިއްޔާ ދެފުށުން ސާބިތުވި ޙުކުމް: ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބެލެނިވެރިޔާއާ އަނބުރާ ހަވާލުކުރެވޭނެ ނުވަތަ ޢައްޔާރުކުރެވޭނެ ފޮރުވައިދޭން ފަރާތެއް އެހެން ގޮތަކަށް ހަމަޖެހެންދެން ނުވަތަ ސަރުކާރު ކޯޓަކުން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާނދެން.

ދެންފަހެ، ސަރުކާރު ކައިވެންސެއް ކުރުމުގެ ނަމު (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އަށް (ތާރީޚު) ގައި ލިބިފައިވާ ދަރިފުޅު (ކުއްޖާގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ޙިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 69 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާފަދައިން އަނިޔާވެރި ޙާލަތްތަކުން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަން އެނގޭތީއާއި، ދައުލަތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން ކުއްޖާގެ މަންމަފަރާތު މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކުއްޖާ ބެހެއްޓުމަށްޓަކައި އިޖުތިމާޢީ ނިޒާމުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން) ބަލަހައްޓާފައިވާތީއާއި، ކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތު މާމަ (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން) ކުއްޖާއާ ހަވާލުކޮށް ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުމަށް ހުރިކަމުގައި ބަލަހައްޓާފައިވާތީއާއި، އަދި (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މިކުއްޖާ ބެހެއްޓުމަކީ މި

ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތުގައި މިފަދަގޮތަށް އަމުރު ތަންފީޛުކުރެވިފައިވާކަން ޤާނޫނު ފެންނާތީ، ކުއްޖާގެ ހައްޤުވެރިކަން ކަނޑައަޅާ ކުރުމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނުގެ ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރަށާއި އަދި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، (ކުއްޖާގެ ނަން)އަށް ހައްޤުވެރިކަން ފުރުސަތުދެވޭން ދާއިމީ އެހެން ގޮތެއް ހަމަޖެހެންދެން، (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މި ކުއްޖާ ބަލަހައްޓައި، (ކުއްޖާގެ ނަން)އަށް ބިޔަންގެ ހިމާޔަތައި ހައްޤުވެރިކަން (ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން)އާއި ޙަވާލުކުރުމަށް ދިނުމަށް އަމުރުކުރީމެވެ.

މި އަމުރުކުރީ

އިސްފާނީ އިބްރާހީމް މާހިރު

ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު | ފޯން: 3325502، | އީމެއިލް: info@familycourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.familycourt.gov.mv